บทความ ๑/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อยากรู้เรื่อง เงินโรงเรียน

เรื่องแรกของปีใหม่นี้ครับ ดูเรื่องนี้แล้วไว้ใช้เป็นแนวทางได้ตลอดไป ปีที่แล้วมีเรื่องของเงินรายได้วัดใหญ่ ๆ ที่เปิดเผยขึ้นมาเราถึงได้รู้กัน แล้วถ้าเราอยากรู้เงินรายได้ของโรงเรียนใกล้บ้าน จะสามารถขอดูเอกสารได้หรือไม่

นายประถมได้มีหนังสือถึงโรงเรียนมัธยมวิทยา ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสมุดบัญชีธนาคาร เงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ของโรงเรียนมัธยมวิทยาทุกเล่มทุกหน้า ผ่านไป ๔ เดือน โรงเรียนมัธยมวิทยามีหนังสือถึงนายประถมแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับฐานะทางการเงินและแสดงถึงความเคลื่อนไหวทางการเงินของโรงเรียน หากนำข้อมูลไปเผยแพร่หรืออ้างอิงโดยไม่ทราบแหล่งที่มาของจำนวนเงิน อาจเกิดความเข้าใจผิดและเกิดความเสียหายแก่โรงเรียนได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายประถมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีหนังสือแจ้งให้โรงเรียนมัธยมวิทยาส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายประถมมีคำขอไปให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ประกอบการพิจารณาซึ่งโรงเรียนก็ส่งเอกสารไป โดยไม่ได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการที่นายประถมมีคำขอคือสมุดบัญชีธนาคาร เงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ของโรงเรียนมัธยมวิทยาทุกเล่มทุกหน้า เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผย แต่การเปิดเผยข้อมูลนี้ ๓) จะแสดงให้เห็นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของโรงเรียนมัธยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงวินิจฉัยให้โรงเรียนมัธยมวิทยาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องสมุดบัญชีธนาคาร เงินฝาก-ถอน ทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณ ทุกเล่มทุกหน้าให้นายประถม

ดูวันที่จากหนังสือของนายประถมและหนังสือตอบของโรงเรียนแล้ว ห่างกัน ๔ เดือน แต่ผลก็คือปฏิเสธ และต้องอุทธรณ์ สุดท้ายก็เปิดเผยด้วยคำวินิจฉัย หลายท่านหรือหลายหน่วยงานอาจยังไม่ทราบว่ามีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ครับว่า เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับหนังสือจากประชาชนหรือหน่วยงานอื่น จะต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า หากไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ ต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายในสิบห้าวัน พร้อมกำหนดเวลาแล้วเสร็จ กรณีนี้ โรงเรียนใช้เวลาพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารนานเกินไปครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘๓/๒๕๖๑)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ ๒/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ยกเลิกประกาศสอบราคาทำไม ?

มาดูเรื่องนี้ครับ เป็นเรื่องที่ผู้รับบำนาญท่านหนึ่งใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เข้ามีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เป็นเหตุให้ต้องทบทวนและปฏิบัติให้ถูกต้องรัดกุมมากขึ้น ผลประโยชน์ก็ได้กับประชาชน

นายอุ่นได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณายกเลิกโครงการสอบราคาถนนยางพารา จำนวน ๓ รายการ คือ ๑) เอกสารการพิจารณาสั่งการโครงการก่อสร้างถนนยางพารา ๒) เอกสารผลการประกาศยกเลิกโครงการ ฯ ๓) ผลการตรวจสอบสถานะโรงงานประกอบกิจการผลิตแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ของบริษัท สร้างดี ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยจะรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร กระทบถึงสิทธิของบุคคลอื่นตามมาตรา ๑๕ (๑)-(๗) นายอุ่นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีมีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ได้ประกาศสอบราคาโครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนลาดยางแบบพาราแอสฟัลท์ติกคอนกรีต จากเงินสะสม เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลแก้ปัญหาราคายางพาราตกต่ำ รวม ๔ โครงการ โดยระหว่างการขายแบบได้มีผู้ร้องเรียนว่าประกาศสอบราคาโดยมิชอบ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบว่ากำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาที่เป็นการกีดกันการเข้าแข่งขันเสนอราคา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีได้หารือจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสระบุรี และผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้รับคำแนะนำว่าเห็นควรชะลอการลงนามในสัญญาไว้ก่อน สรุปว่า ไม่สามารถลงนามในสัญญาได้ทันตามกำหนด จึงได้ยกเลิกประกาศสอบราคาโครงการ และที่ปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอของนายอุ่นนั้น เนื่องจากเอกสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) บางอย่างเป็นข้อทักท้วง ข้อร้องเรียน เป็นเอกสารลับ เป็นข้อเท็จจริงและข้อหารือที่ยังไม่ได้ข้อยุติ การเปิดเผยก็ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายอุ่นได้มีคำขอทั้ง ๓ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผย แต่การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายอุ่นต่อไป

ผมได้รับคำถามจากผู้เข้าอบรม ๒ - ๓ ท่านในคำถามเดียวกันว่า ในเบื้องต้นหากเราแจ้งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้ว ต่อมากรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาให้เปิดเผย เราจะมีความผิดหรือไม่ เป็นคำถามที่ดีครับ ไม่มีความผิดครับ เพราะกฎหมายให้สิทธิประชาชนและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียขอข้อมูลข่าวสารได้ และให้สิทธิท่านที่จะใช้ดุลพินิจว่าข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยได้หรือไม่ ขอให้แจ้งผู้ขอโดยเร็วหรือภายในสิบห้าวันก็พอ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘๒/๒๕๖๑)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๓/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เราไม่เอา โรงไฟฟ้าขยะ

เรื่องนี้ชาวบ้านขอข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ดูเรื่องจริงเรื่องนี้ครับ

นายหนึ่งเป็นตัวแทนเครือข่ายชาวบ้านอำเภอหนองบัว มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขุดดินและถมดินจำนวน ๒ รายการของบริษัท ถนัดถม ได้แก่ เอกสารการแจ้งขุดดิน การแจ้งถมดิน ใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยว่า บริษัท ถนัดถม มีหนังสือใช้สิทธิคัดค้านว่าไม่ยินยอมให้เปิดเผย เพราะจะทำให้บริษัทฯ เสียหาย และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี การที่เครือข่ายฯ อ้างคำพิพากษาศาลปกครองเพื่อให้เป็นแนวทางพิจารณานั้น เห็นว่ามีข้อเท็จจริงแตกต่างกัน และการดำเนินการขอข้อมูลข่าวสารของเครือข่ายฯ ยังไม่ถึงที่สุด นายหนึ่งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีหนังสือส่งเอกสารตามที่ได้รับคำขอไปประกอบการพิจารณาสรุปได้ว่า ได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในการขออนุญาตขุดดินและถมดิน เพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะแปรรูปของบริษัท ถนัดถม โดยอ้างว่าพื้นที่ตั้งโรงไฟฟ้าฯ อยู่ในเขตโครงการพระราชดำริฯ ล้อมรอบด้วยชุมชน วัด โรงเรียน แหล่งผลิตน้ำประปา พื้นที่อ่อนไหวอยู่ในรัศมี ๓ กิโลเมตร เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเอกสารที่ขอ ๔ รายการประกอบด้วย ๑) เอกสารการแจ้งขุดดิน สำเนาใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นลงนามรับรอง ๒) เอกสารการแจ้งถมดิน ใบรับแจ้งพร้อมแบบแปลน ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นลงนามรับรอง ๓) เอกสารการยื่นขออนุญาต (ข๑) พร้อมแบบแปลนที่ลงลายมือชื่อรับรอง แบบแปลนที่ได้รับการตรวจแบบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หนังสือรับรองจากวิศวกร และ ๔) ข้อบัญญัติเรื่องการขุดดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ ให้นายหนึ่งแล้ว ส่วนรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ บริษัท ถนัดถม ขอใช้สิทธิคัดค้านด้วยเหตุผลว่าเป็นเอกสารสำคัญของบริษัทฯ อาจถูกนำไปบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือใช้ในทางเสียหายแก่บริษัทฯ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้อุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ ทั้ง ๒ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ทั้งนี้ หน่วยงานอาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน สำเนาโฉนด (ให้เปิดเผยเฉพาะเนื้อที่และรูปแผนที่)ลายมือชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ ซึ่งจะเป็นการรุกล้ำสิทธิของบุคคลโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองบัว เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขุดดินและถมดิน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายหนึ่ง

ก็จบกันได้ในชั้นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ไม่ต้องลำบากไปหน้าทำเนียบฯ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สคช ๓๙๓/๒๕๖๑)

"ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ"

บทความ อ. ๔/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อยากรู้ความเห็นฝ่ายกฎหมายให้ขยายสัญญา

ดูหัวข้อเรื่องนี้แล้วอย่าเพิ่งเปิดหนีผ่านไปไม่อ่านนะครับ เพราะมีทั้งนิวเคลียร์และความเห็นทางกฎหมาย แต่จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องอะไร

บริษัทอะตอม มีหนังสือถึงสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขอข้อมูลการซื้อขาย ๓ รายการได้แก่ ๑) ความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯ ในการขอขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน ๒) ข้อบังคับของสถาบันฯ และข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ และ ๓) หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการหักเงินเพื่อชำระเป็นค่าปรับตามสัญญา แต่สถาบันฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) ความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงาน บริษัทอะตอมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้แทนสถาบันฯ ชี้แจงว่าได้ทำสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคพร้อมติดตั้ง ๑ ระบบ ที่จังหวัดปทุมธานี ในราคาหกร้อยห้าล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ ๙๐๐ วัน ต่อมาบริษัทฯ มีหนังสือขอขยายเวลาดำเนินการด้วยเหตุผล ๕ ประเด็น เช่น การเปลี่ยนแบบก่อสร้าง แรงดันน้ำใต้ดิน ที่เมื่อรับฟังแล้วเห็นว่าไม่สามารถนำมาเป็นเหตุงดค่าปรับหรือขยายเวลาตามข้อบังคับและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งให้ทราบแล้ว และต่อมาก็ได้รับหนังสือขอข้อมูลข่าวสาร ๓ รายการข้างต้น พิจารณาแล้วจึงได้แจ้งเปิดเผยข้อมูลรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ ให้ไปแล้ว แต่ปฏิเสธรายการที่ ๑

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯ ในการขอขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน ซึ่งหน่วยงานปฏิเสธการเปิดเผยเพราะเห็นว่าเป็นความเห็นของฝ่ายกฎหมายที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และผู้มีอำนาจอนุมัติจะใช้ข้อมูลความเห็นนั้นประกอบการตัดสินใจหรือไม่ก็ได้ เนื่องจากต้องฟังความเห็นและข้อเท็จจริงจากหลายฝ่าย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ก็เห็นพ้องด้วย แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาว่าสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทนี้หรือไม่ ขีดเส้นใต้ตรงนี้ ๓ เส้นนะครับ ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชน ที่เกี่ยวข้องประกอบกันด้วย พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อสถาบันฯ ได้ปฏิเสธการขอขยายเวลาตามสัญญาตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ แล้ว ก็ถือได้ว่า บริษัทอะตอมเป็นผู้มีส่วนได้เสียสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และการเปิดเผยจะแสดงถึงความโปร่งใสในกระบวนการพิจารณาของสถาบันฯ จึงวินิจฉัยให้สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารความเห็นทางกฎหมายของฝ่ายกฎหมายของสถาบันฯในการขอขยายเวลาตามสัญญาซื้อขายเครื่องเร่งอนุภาคอิเล็กตรอน พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้บริษัทอะตอม

ก็เป็นเพียงเรื่องการจัดซื้อพัสดุเท่านั้นแหละครับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานควรเปิดเผยเพื่อความโปร่งใสครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หารือไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๙๔/๒๕๖๑)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๕/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ขอข้อมูลไปฟ้องให้ไปยูเทิร์นที่อื่น

ตอนนี้ในกรุงเทพอยู่ระหว่างการเร่งสร้างขยายถนน เพิ่มระบบรถไฟฟ้า มีการก่อสร้างมากมาย และเรื่องจุดกลับรถก็เป็นเรื่องหนึ่งในการแก้ปัญหาการจราจร แต่มีผลกระทบกับประชาชน จะถือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารฯ ไปยืนคุยกันตรงไหนดี

นายแบริเออร์ ทนายความผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทที่เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง ได้รับการร้องเรียนจากลูกค้าของศูนย์การค้า ผู้ประกอบการ และประชาชนผู้ใช้เส้นทางถนนประดิษฐ์มนูธรรม ว่าได้รับความเดือดร้อนและผลกระทบจากจุดกลับรถ จึงมีหนังสือถึงการทางพิเศษแห่งประเทศไทยขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ใช้พื้นที่เขตทางพิเศษฉลองรัฐเป็นจุดกลับรถบนถนนประดิษฐ์มนูธรรมก็ได้แก่ หนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงาน เอกสารสัญญาต่างๆ และแบบก่อสร้างจริง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อดำเนินคดีทางศาลต่อไป แต่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า จุดกลับรถนั้น ยังไม่เปิดให้ใช้ ความเดือดร้อนของท่านจึงไม่ได้มาจากสาเหตุดังกล่าว จึงไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ นายแบริเออร์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายแบริเออร์มีคำขอและชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารเรื่องจุดกลับรถในพื้นที่ของ สน.โชคชัย ในขณะนี้ยังไม่เปิดใช้งานที่จะเป็นสาเหตุของความเดือดร้อน เอกสารที่เกี่ยวข้องมี ๑๕ ฉบับ เช่น หนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงานทั้งภายนอกภายใน รายงานการประชุม และสัญญา ต่อมาการทางพิเศษฯ มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ว่าบริษัทที่บริหารศูนย์การค้ายื่นฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับพวก ๓ คน ต่อศาลปกครองกลางรวมทั้งการทางพิเศษฯ ด้วย ในเรื่องจุดกลับรถที่กำลังขอเอกสารนี่แหละ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาคดีหรือไม่ ? เพราะตามมาตรา ๔ คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี กรณีนี้ นายแบริเออร์ขอข้อมูลข่าวสารต่อการทางพิเศษฯ ไม่ได้ขอจากศาลปกครองกลาง แม้จะชี้แจงว่าอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง แต่เอกสารก็ยังอยู่ในความครอบครองของการทางพิเศษฯ คณะกรรมการฯ จึงรับเรื่องไว้พิจารณาได้ ก็เห็นว่าข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้พื้นที่เขตทางพิเศษฉลองรัฐเป็นจุดกลับรถจำนวน ๑๕ รายการ เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยงาน รายงานการประชุม และสัญญาให้ใช้ที่ดิน ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย ประกอบกับนายแบริเออร์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง จึงวินิจฉัยให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องจุดกลับรถทั้ง ๑๕ รายการ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายแบริเออร์

ศึกษาแนวของกรรมการวินิจฉัยฯ ให้ดีนะครับ ก่อนอื่นอยู่ในอำนาจรับเรื่องไว้ได้หรือไม่ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๗๙/๒๕๖๑)

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”